

علوم و فنون ادبی

- ۱- گزینه «۳» - (گزمه) (فنون دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (آسان)
- ۲- گزینه «۴» - «شوهر آهو خانم» اثر علی محمدافغانی و «همسایه‌ها» اثری از «احمد محمود» است.
(گزمه) (فنون دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (متوسط)
- ۳- گزینه «۱» - «دید و بازدید» اثر «جلال آل احمد»، «از این ستاره تا آن ستاره» اثر «سلمان هراتی»، «دستور زبان عشق» اثر «قیصر امین‌پور»، «تنگسیر» اثر «صادق چوبک»، «چشم‌هایش» اثر «بزرگ علوی» است. (گزمه) (فنون دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (دشوار)
- ۴- گزینه «۱» - «نیما یوشیج «ققنوس» را در سال ۱۳۱۶ سرود و آی آدم‌ها را برای نخستین بار در سال ۱۳۲۵ در کنگره شاعران خواند.
(گزمه) (فنون دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (متوسط)
- ۵- گزینه «۲» - در این گزینه هر دو صاحب اثر درست آمده است؛ بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: «دل‌ویزتر از سبز» متعلق به «علی مؤذنی» است.
گزینه «۳»: «آینه‌های دردار» رمانی متعلق به «احمد محمود» است.
گزینه «۴»: «تنفس صبح» مجموعه شعری متعلق به «قیصر امین‌پور» است. (گزمه) (فنون دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (متوسط)
- ۶- گزینه «۳» - شعر نو پس از انقلاب هیچ‌وقت همانند قالب‌های سنتی عمومیت پیدا نمی‌کند.
(گزمه) (فنون دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (آسان)
- ۷- گزینه «۴» - (گزمه) (فنون دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (آسان)
- ۸- گزینه «۱» - سبک تلفیقی یعنی تلفیق هر آنچه نویسنده می‌داند و تلفیق آن با آنچه از شیوه‌های غربی آموخته است.
(گزمه) (فنون دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (متوسط)
- ۹- گزینه «۱» - در ادبیات پیشین ما رمان با تعریف امروزی دیده نمی‌شود. (گزمه) (فنون دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات) (متوسط)
- ۱۰- گزینه «۳» - در این گزینه دو تشبیه هست، اما هر دو با ادات «چو» همراه شده‌اند و تشبیه فشرده محسوب نمی‌شوند.
گزینه «۱»: «بی‌نیازی (مشبه) / ساغر زرین (مشبه‌به)
گزینه «۲»: «سر زلف (مشبه) / زنجیر (مشبه‌به)
گزینه «۴»: «غم (مشبه) / خار (مشبه‌به)» (گزمه) (فنون یازدهم - درس سوم - آرایه‌های ادبی) (متوسط)
- ۱۱- گزینه «۴» - «کام صدف» اضافه استعاری و تشخیص است. «لعل» استعاره از «لب» است [همه استعاره‌ها مصرحه مجاز به علاقه شباهت نیز هستند].
«تلخ نمودن کام کسی» کنایه از «ناراحت کردن» است. در بیت حس آمیزی دیده نمی‌شود. (گزمه) (فنون یازدهم - آرایه‌های ادبی - ترکیبی) (متوسط)
- ۱۲- گزینه «۲» - در گزینه «۲» فقط تشبیه داریم. گل قامت اضافه تشبیه‌ای است؛ بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: «سرو سهی استعاره از معشوق
گزینه «۳»: «چرخ بلند استعاره از آسمان» «روزگار» است
گزینه «۴»: «خار استعاره از رنج و گل استعاره از زیبایی‌های جهان. (گزمه) (پایه یازدهم - ترکیبی - آرایه‌های ادبی) (متوسط)
- ۱۳- گزینه «۴» - «ماه» در معنای «ماه آسمان» و در معنای حقیقی به کار رفته است؛ بررسی سایر گزینه‌ها:
در گزینه «۱»، «فردا» مجازاً در معنای «قیامت» به کار رفته است.
در گزینه «۲»، «قلم» مجازاً در معنای «تصویر یا نوشته» به کار رفته است.
در گزینه «۳»، «دست» مجازاً در معنای قدرت و توانایی به کار رفته است. (گزمه) (فنون یازدهم - درس نهم - آرایه‌های ادبی) (متوسط)
- ۱۴- گزینه «۳» - در این بیت آرایه استعاره دیده نمی‌شود. (گزمه) (فنون یازدهم - درس دوازدهم - آرایه‌های ادبی) (متوسط)

۱۵- گزینه «۳» - در این بیت مجاز دیده نمی‌شود. چو خورشید (ادات و مشبه‌به): بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: خاک (مضاف‌الیه) وجود (مضاف) / بر باد دادن کنایه از «از بین بردن»

گزینه «۲»: ای نسیم سحر ← تشخیص / هر تشخیصی هم استعاره است.

گزینه «۴»: بیت دارای تشخیص است (بنفشه سر بر زانو نهاده) و هر تشخیصی استعاره است. / «سر بر زانو نهادن» کنایه از «رنج و تنهایی

کشیدن» است. (گزمه) (فنون یازدهم - آرایه‌های ادبی - ترکیبی) (دشوار)

۱۶- گزینه «۴» - ترکیب «دل کوه» «اضافه استعاری» و «تشخیص» است. «خون دل بودن کوه» کنایه از «رنج کشیدن» است. «جهان» مجاز از تمام

چیزهایی است که در جهان وجود دارد. (گزمه) (فنون یازدهم - ترکیبی - آرایه‌های ادبی) (متوسط)

۱۷- گزینه «۳» - به جان (مشبه‌به) می‌ماند (ادات تشبیه) از پاک (وجه شبه)، لب دلبر (مشبه) که من دارم / به مه (مشبه‌به) می‌ماند (ادات تشبیه)

از خوبی (وجه شبه)، رخ جانان (مشبه) که من دیدم (گزمه) (پایه یازدهم - درس سوم - تشبیه) (متوسط)

۱۸- گزینه «۲» - هرگاه در دو رکن (مفتعلن - لال -) و مفاعیلن (ل - ل -) دو هجای مجاور هم جابه‌جا شود اختیار وزن قلب به‌وجود می‌آید.

(گزمه) (فنون دوازدهم - درس هشتم - اختیارات وزنی) (آسان)

۱۹- گزینه «۴» - وزن بیت گزینه «۴»، «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» است. در این وزن هیچ‌گاه این اختیار وزنی فاعلاتن به جای فاعلاتن

دیده نمی‌شود؛ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در رکن اول هر دو مصراع

ع	ا	ب	د	ن	ر	و	ع	ر	ف	ا
-	U	-	-	-	-	-	-	U	-	-

گزینه «۲»: فقط رکن اول مصراع اول

ع	ا	ب	د	ن	ر	و	ع	ر	ف	ا
-	U	-	-	-	-	-	-	U	-	-

گزینه «۳»: در رکن اول هر دو مصراع

ع	ا	ب	د	ن	ر	و	ع	ر	ف	ا
-	U	-	-	-	-	-	-	U	-	-

(گزمه) (فنون دوازدهم - درس هشتم - اختیارات وزنی) (متوسط)

۲۰- گزینه «۱» -

دی	گر	دِ	نَم	هَـ	وا	ی	سُ	رو	دَن	نِ	می	کُ	ند
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
تن	ها	بَـ	ها	نِ	ی	دِ	لِ	ما	دَر	گ	لو	شِ	کست
-	-	U	-	U	کَلِ	U	U	-	-	U	-	U	کَلِ
			مستفعلن		مفاعل				مستفعلن				فعل

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»:

چ	پش	نَـ	وی	سُ	خَـ	نِ	ءَهـ	لِ	دل	مَـ	گو	کِ	خ	طاست
U	-	U	-	U	U	کَلِ	-	U	-	U	-	U	U	کَلِ
س	خن	شِ	نا	س	نِ	ای	جا	نِ	من	خ	طا	این	جاست	
U	-	U	-	U	-	-	-	U	-	U	-	UU	کَلِ	
			مفاعلن		فعلاتن			مفاعلن					فعلن	

گزینه «۳»:

دس	ت	دَر	دا	مَـ	نِ	مو	لا	زِد	دَر
(۱*)	-	U	-	U	U	-	-	UU	-
ک	ع	لی	بگ	ذَـ	رُ	عَز	ما	م	ذَر
U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
				فعلاتن				فعلن	

(۱*) فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول بیت

(۲*) ابدال دارد.

گزینه «۴»:

با	ک	گو	یم	بَـ	جَـ	هان	مَحـ	رَم	کو
-	U	-	-	U	U	-	-	UU	-
چ	خ	بَر	گو	یَم	با	بی	خ	بَـ	ران
U	U	-	-	UU	-	-	U	U	-
				(*)				(*)	

(*) در این بیت دو بار اختیار وزنی ابدال دیده می‌شود. (گزمه) (فنون دوازدهم - درس هشتم - اختیارات) (دشوار)

۲۱- گزینه «۲» - هجای پایانی گه بلند (-) است؛ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نه (نِ) هجای کوتاه (U) است و باید به بلند (-) تبدیل شود.

گزینه «۳»: گیر هجای کشیده (-U) است و باید به بلند (-) تبدیل شود.

گزینه «۴»: دولت هجای کوتاه (-U) است و باید به بلند (-) تبدیل شود. (گزمه) (فنون دوازدهم - درس هشتم - اختیارات وزنی) (آسان)

۲۲- گزینه «۳» -

دَس	تِ	کَ	سِی	بَر	نَ	رِ	سَد	بِ	شَا	خِ	هَو	وِی	یَ	تِ	تَ
-	U	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	U

شاعر در رکن سوم به جای «مفتعلن» از «مفاعِلن» استفاده کرده است؛ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بر وزن مستفعلن مستفعلن مستفعلن است.

گزینه «۲»: مفتعلن مفتعلن فاعِلن

گزینه «۴»: مفتعلن مفاعِلن مفتعلن مفاعِلن (سراسری داخل کشور انسانی - ۹۵) (پایه دوازدهم - درس هشتم - اختیارات وزنی) (متوسط)

۲۳- گزینه «۲» -

گَر	زِ	دَر	یَا	دُ	سِی	قَط	رِ	بِ	پَ	رَا	کَن	دِ	چِ	بَاک
-	U	-	-	U	U	-	U	U	U	-	-	U	U	U
بَا	زِ	چُن	جَم	عِ	شِ	وَد	رَو	سَو	یِ	پَا	یَا	دَا	رَد	-
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن | بلند به کوتاه | ابدال

(گزمه) (پایه دوازدهم - ترکیبی - اختیارات شاعر) (متوسط)

۲۴- گزینه «۳» - در ابیات «الف» و «ب» اختیارات وزنی «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن، بلند بودن هجای پایان مصراع و ابدال» به کار رفته و هر دو

بیت بر وزن «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن» هستند. تشریح بیت‌های دیگر: بیت «ب» فقط اختیار بلند بودن هجای پایان مصراع دارد. در بیت

«ت» هم «ابدال و بلند بودن هجای پایان مصراع» به کار رفته است، ولی آوردن «فاعلاتن» به جای «فعلاتن» ندارد.

(گزمه) (پایه دوازدهم - درس هشتم - اختیارات شاعری) (دشوار)

۲۵- گزینه «۱» -

این	چِ	نِین	کَا	رِ	أَ	زَا	یَا	رِ	مَ	رَا	آَ	مَد	پِیش
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U
کَم	زِ	یَک	مَا	هَ	دِ	لُ	چِش	مِ	مَ	رَا	کَا	رَ	نِ
-	U	-	-	U	U	U	-	U	U	-	-	U	U

آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن | کوتاه به بلند | بلند در نظر گرفتن هجای پایانی

زبانی: (۱) حذف همزه، (۲) تغییر مصوت کوتاه به بلند

وزنی: (۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن، (۲) ابدال، (۳) بلند در نظر گرفتن هجای پایانی

(گزمه) (پایه دوازدهم - ترکیبی - اختیارات شاعری) (متوسط)